

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

MEGJELENIK HÉTFŐ ÉS CSÜTÖRTÖK KIVÉTELÉVEL MINDEN NAP.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. szám

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. VALENTIN EMIL.

Főmunkatárs: Dr. Stern József. Társzerkesztő: Ifj. Wagner Antal.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára: 4 fillér

Járadékaink

áremelkedése.

A négy százalékos magyar korona-járadék árfolyama ismét emelkedőben van s ma már 82 felett áll. De ebből semminemű optimista következtetést levonnunk nem szabad, mint ahogy a járadék árfolyamának csökkenése nem bizonyította a magyar állam hitelének csökkenését, vagy csorbulását. Rendezett pénzügyi viszonyok közt élő országok járadékainak árfolyamában nem az államhitel mértéke nyilatkozik meg, hanem a rendelkezésre álló tőkék mennyisége s ha a tőke fogy, akkor a járadékok árfolyama csökken, ha pedig az elhelyezést kereső tőke szaporodik, akkor ezzel együtt emelkedik a járadékok árfolyama is. A járadékárfolyam tehát nem a hitelképességnek, hanem a rendelkezésre álló tőkének kérdése.

Ha egyszer ezzel tisztába jövünk, egészen más szemmel nézzük a járadékpiacot. Sőt akkor még örvedetes jelentéget is látunk abban, hogy a fix kamatozású járadék árfolyama mindig alacsonyabb és alacsonyabb lesz, de ugyanabban az időben az ipari obligációk és iparvállalatok részvényeié emelkedik. Azt bizonyítja ez, hogy a rendelkezésre álló tőke ipari vállalkozásban keres elhelyezést, hogy tehát jegy fellendülésben levő ipari konjunkturában vagyunk, amelyben minden fillér a nemzeti vagyon szaporodása s a nemzeti munka produktivitása érdekében akar dolgozni, mert sokkal hasznosabb eredményeket ér el, mint az állam kezén. A magas járadékárfolyamok tehát a mi tőke-

szegény országunkban nemcsak hogy örvedetesek nem volnának, hanem egyenesen gazdasági életünk betegségének szimptomái, mert azt bizonyítanak, hogy nálunk nincs vállalkozási kedv, az ipar visszafejldik, a kereskedelem pang, hogy tehát a rendelkezésre álló tőkék másképpen, mint járadékokban, elhelyezést nem tudnak találni.

Minden tőke, amit az ország dolgozó polgársága egyik évről a másikra megtakarít, az iparnak, a kereskedelemnek, a mezőgazdaságnak kell, hisz gazdasági fejlődésünknek legnagyobb akadálya éppen az, hogy szegények vagyunk s hogy saját anyagi erőnk nemcsak a szükséges beruházások fedezésére, hanem gyakran még forgó tőkére is elégtelen. Azért aggasztó minden újabb állami hitelművelet. Hisz minden újabb állami kölcsön, mely a hazai piacon keres elhelyezést, a rendelkezésre álló amugy is csekély tőkemennyiséget apasztja s a magánkamatlábat felhajtja. Pedig a gazdasági életben nem az a fontos hogy a jegybank kamatlába magas-e, vagy alacsony, hanem az, hogy a magánkamatláb mekkora. Azaz minő drága az a pénz, amelyet gazdasági életünk munkásai a szabad piacon meg tudnak szerezni. A magánkamatláb azonban rendszerint független a jegybank kamatlábától és pedig annál függetlenebb, minél gazdagabb valamely ország.

Hogy a járadékprogramok nálunk alacsonyok, arra az okra vezethető vissza, hogy ma az ipari papírok több kamatot hoznak, mint a rente s hogy minden tőkemennyiséget, mely piacra kerül, az ipar és kereskedelem fel tud használni. Ebben aztán megtalálhatjuk a kritikáját is annak, minő veszedelem

volna az ország gazdasági életére, ha a kormány egyszer tényleg elhatározná, amit tőle követelnek. hogy mesterséges eszközököt vegyen igénybe a járadék árfolyamának emelésére. Mert ebben az esetben nem az történnék, amit általában hisznek s amit a felületes gondolkozás magában megállapít, hogy az állam hitele növekedik és erősödik, hanem az, hogy a gazdasági élet számára szükséges összeget mesterségesen és erőszakos eszközökkel kényszerítettnek járadékvásárlásra. Ebben pedig az állam hitelének semmi haszna sem lenne de a gazdasági termelésnek mérhetetlen kára.

A Tanítóképző Értesítője.

A bajai m. kir. Állami tanítóképző-intézet 1912-13. évi Értesítője most jelent meg Scherer Sándor kir. szaktanfelügyelő, igazgató közlésében. Az Értesítőn végig mindennütt a hazapas és vallás erkölcsös nevelésben tanításban követett három irányító elv érvényesül: az első rend a térben pontosság az időben, a második a munkásság, a harmadik az önállóság megnevelése nélküli fejelem és nevelés. Általában az elméleti pedagógia elveinek szerencsés gyakorlati megteremtése és alkalmazása.

Két fontos személyi változásról referál az Értesítő Scherer Sándor, az intézet fardhatatlan igazgatóját Ó Felsége az állami tanítóképző-intézetek szakfelügyelőjévé nevezte ki, örökét Bellosics Bálint, a tanári kar kiváló tagja, néprajzi kutató gyűjtő és író foglalta el.

A személyi ügyek után az egyes szertárak gazdagodását sorolja fel az Értesítő. Valóban meglepő az a dus felszerelés, amellyel a kultusz-kormány a szertárakat ellátta, ami élelken dokumentálja a természettudományok felkarolását, és a szemléletésnek, mint az eredményes oktatás tényezőjének elismert

Kristály-só

a legfinomabb és legtisztább hófehér asztali só, a legszigorubb egészségügyi követelmények szerint előállítva.

A Kristály-só kapható minden jobb fűszer- és csemegeüzletben

A »KRISTÁLY-SÓ« a legfinomabb és legtisztább hófehér asztali só; az őrlési és előállítási folyamat alatt semmiféle tisztátlanítás nem érheti, mert valamennyi művelet — még a dobozok megtöltése is műszaki atom, automatikus géperővel történik, emberi kézzel való érintés nélkül.

»KRISTÁLY-SÓ« egészség-ápoló és tápláló-erejű, a csontot, velőt, idegeket fejleszti, az étvágyat s emésztést elősegíti.

A »KRISTÁLY-SÓ« higiénikus jellege mellett antihigroszkopikus természetű is, tehát — ellentétben a közhasználatu sóval — nem szívja magába a levegőből nedvességet.

A »KRISTÁLY-SÓ« tehát nem áll össze, nem piszkolódik, hófehér kristály szemekben marad, miert is használata nemcsak a legegészségesebb, hanem a legtakarékosabb sófogyasztás.

Kristály-só

egészség-ápoló és tápláló-erejű! Nem áll össze s nem csomósodik! Ét- és ital-gerjesztő! Emésztés segítő!

Ára dobozonként (1 kilogramm) 1 korona.

Kapható: Drescher Gyula kereskedésében Baján.

fontosságát. Figyelemre méltó egy teljesen új, modern dolgozóhelyiség — a pszichológiai laboratórium — szervezése, melyben a tanulók lélektani megfigyeléseket és kísérleteket végeznek. Ugyancsak az elmúlt esztendőben rendszeresítette a minisztérium a fesztelen testű játékközlőanyagokat és a hasznos katonai lövő gyakorlatokat. Mindkettőnek életrevalóságát az eredmény és célelérés bizonyítja.

Az Értesítő végére érve, legfeltűnőbb passusa a Tanrend, mely szerint a növendékek iskolai elfoglaltsága d. e. 8—1 és d. u. 3—6 azaz napi 8, heti 40—45 órai iskolai előadás. A teljesen tájékozatlan és laikus talán a növendékek túlterhelésének minősíti, de el kell ismernünk a vezető köröktől követett ama elvet, mely szerint a növendékek napi programját a munkának és a pihenésnek kell lefoglalnia a munka után szükséges és kívánatos legyen a pihenés. Minden perc, mely a munka és a szükséges nyugalmi idő közé esik, a léhaságnak elpuhulásnak ideje. Ily megvilágításban a napi 8 órai munka a tanórák helyes beosztásával nem lesz túlterhelés, amikor természetesen szükséges az is, hogy a növendékek tanulmányainak legnehezebb rémét — a teljes megértést — a tanórák alatt végezzék.

Nyomon a rendőrség.

Üldözik a trafikbetörőt.

Baja, 1913. augusztus 26.

Olvasóink előtt nem ismeretlen a mult heti nagy trafikbetörés ügye. A rendőrség és csendőrség a betörés óta a legerélyesebben nyomoz ez ügyben és a nyomozás eredménye is járt. A büntett szálai Zomborba vezettek, hová át is ment vasárnap a nyomozást vezető Oltoványi István rendőrfogalmazó Baranyai Sándor csendőrmesterrel. A tettet ugyan nem sikerült elfogniok, de letartóztatták büntársát, Kolompár Antalt és nejét, akiknél egész vasárnapig rejtőzött a betörő és közvetlen a rendőrség érkezése előtt ugrott meg, magával vevé a betörés zsákmányait egy katonaládában és egy ruhakosárban.

Kolompárt Bajára hozták és itt bevallotta a betörő nevét és azt is megmondta, hogy Szabadkára ment, ahova rögtön utána sietett Ökrös József csendőrmester.

A legnagyobb valószínűség szerint máris hurokra került a betörő, bár eddig még ez irányú értesítés a bajai rendőrséghez nem érkezett.

Tárlat és festészeti tanfolyam Baján.

Egy pár intelligens, ismert nevű festő pár év előtt lelkesen indult el Pestről, hogy a magyar vidék nagyközönségét a magyar festészet iránt megtörje. Sass Ferenc és Sass Ferencné, Faragó Márton, akik a magyar piktura szolgálatában otthagya Pestet, ahol az érvényesülés, ahol az érvényesülés, a pénz és minden várt rájuk, városról városra mennek, küzdenek a nagyon jól ismert vidéki meg nem értés, izléstelenségek ellen, utjukban Bajára érkeztek, ahol tárlatot és hat hetes festészeti tanfolyamot nyitnak.

Sass Ferenc a művészeti tagja, ez a rendkívül intelligens, képzett festő egész csomó müncheni, pesti, fiumei ujságot mutatott be, melyek mind a legnagyobb eismerés hangján szólnak az ismert nevű művészről.

„Az Ujság” ez a művészi kérdésekben talán legkompetensebb magyar napilap például ezeket írja Sas Ferencnek a Művészeti tárlatán kiállított képeiről:

„Sas Ferencet már tavalyról ismerjük. Akkor is mint komoly törekvő, egyéni uton haladó művészt ismertük meg. Ujabb képei megerősítenek régebbi nézetünkben. A Szeptemberi delután, Tüdőveszes koldus, Munka nélkül című művei dekoratív foltkeresésükkel, előkelő szinharmoniajukkal kellemesen, a mai lázas kapkodás idején leiszürten hatnak.

A tárlat és a tanfolyam pár nap múlva nyílik meg, közelebbi felvilágosításokat majd rendelkezésére bocsátjuk az érdeklődő közönségnek.

TELEFONHIREK.

Baja, 1913. augusztus 26.

Andrássy pártalakítása.

A szeptember 14-én tartandó országos népgyűlésen fog Andrássy pártja megalakulni. Itt állítják majd össze 24 pontból álló programot, azután országos agitációt kezd a párt.

Tiszát feljelentette a Népszava.

Tisza legutóbbi párbaja folytán a Népszava feljelentést adott be az ügyészséghez, mely azonban későn érkezett, mivel az ügyészség már hivatalból megindította az eljárást. Az igazságügyminiszter átiratban utasította az ügyész-

seget, hogy ezt az ügyet hagyják függőben, mert Öfelsége pertörleszt fog ismét alkalmazni.

A porta nem enged.

Párisból jelentik, hogy a porta semmi szín alatt sem hajlandó a bolgároknak Drinápolyt átengedni.

NAPIHIREK.

Iskolat értesítés. A városi polgári iskola a tanulókat szept. 1-én. 2-án és 3-án délelőtt 8—11-ig, delután 2—4-ig veszi fel, a javítóvizsgálatokat aug. 30-án délelőtt tartja meg. Baja, 1913. aug. 26-án.

Az igazgatóság.

Tűz. Molnár János érsekcsanádi lakos 600 keresztből álló gabona asztalja f. hó 23-án este 9 óra tájban, eddig ismeretlen okból ki-gyulladt teljesen leégett. A tűz tovább terjedése csak a szélcsendes időnek volt köszönhető. A kár körülbelül 4—5000 korona, mely azonban biztosítás révén megtérül. A tüzet csak másnap délelőtt sikerült végleg eloltani. A tűz keletkezési okának kiderítésére a nyomozat folyamatban van.

A villám halottja. Balog Jánosné és Kovács Lidia érsekcsanádi lakosok a község határában lévő vízdörögben kendert mostak, folyó hó 25-én delután 5 óra tájban hirtelen menydörgés és villámlás után a zápor lepte meg őket s a villám sújtotta mindkettőjüket. Kovács Lidia 17 éves leány nyomban meghalt, Balog Jánosné a villám következtében elvesztette beszédképességét és eszméletét. Életbenmaradásához kevés a remény.

Ninos Baján kolera. Tudvalevő, hogy a koleraanyagus öv. Katanics Lajosné váladékát vegyvizsgálat céljából elküldték a pesti bakteriológiai intézethez, ahonnan az az értesítés érkezett, hogy a vegyi vizsgálat negatív eredménnyel végződött. Ezek szerint most már biztos megállapítást nyert az, hogy Baján nincs kolera.

ERNSZT JOZSEF

segédszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

Egy izr. uri családnál egy iskolás-gyermek **kellemes otthon** talált, hol egy VI. gimnázistától oktatást is is nyerhet. Czim Attila-utca 19.

„Robúr” Világot hódít!

Magyar gyártmány.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemet (Központi Szálló épületében) újonnan átalakítottam és saját készítményű cipőimmel dusan felszereltem. — Ugyisint abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy a világhírű „Robúr” cipőket Baja és környékére az egy eddelárusítást megszereztem. A „ROBUR” cipők az eddigi összes gyártmányokat felülmúlják.

Robúr-cipő

formája, finomsága és tartóssága utolérhetetlen.

Kapható: SZILÁGYI SÁNDOR cipő-üzletében, Főútlelet BAJA, (a „Központi” épületében.) Fióküzlet BÁTASZÉKEN.

Megérkeztek a tavaszi újdonságok. „Robur”-cipők a legkényesebb igényeket kielégítik

Baja: Drescher Gyula, Fleischmann Benő Fiai, Gludovácz Ferenc utóda, Cserba György, Sternfeld Vilmos, Stampfl Jenő, Honig Muki, ifj. Welisch Géza, Zwillinger Salamon.
Bácsalmás: Müller János, Rosenberg Adolf, Scherk Gyula.
Pátaszók: Mayer Gusztáv, Eichhardt József, Goczy Nepomuki János utóda Shier Ferenc.

Énekesek, papok, tanítók véleménye a SIROLIN „Roche“-ről:

A légzőszervek megbetegedéseinél.

K. S. udvari operaénekes.

Erősen köhögtém és Dr. S. ne reusitlere Sirolin „Roche“-t használtam — A siker fényes volt.

L. Sch. tanító, C.-L.-ben.

Gyakori és mákos göbejében szenvedtem. A Sirolin „Roche“-t enyhített szenvedésemet. A szerek étvágygerjesztő hatásán van.

R. Sp. plébános W.-ben (Elszász).

Tüdőhuratomat a Sirolin „Roche“ igen gyorsan enyhítette és a gyógyulás rövid idő alatt állott be.

H. B. énekművész Z.-ben.

A Sirolin „Roche“ több mint 1 év óta nagy-szori szolgálatokat tesz. A nagyközönség figyelmét a kitűnő szerre egy szaklapban fel fogom hívni.

Influenzánál, asztmánál, tüdőhajoknál a Sirolin „Roche“ nélkülözhetetlen hájzser, hatása erősítő a tüdőre és az egész szervezetre. A Sirolin „Roche“-nak pompás íze van és különösen alkalmas óvatossági kurákra. Sirolin „Roche“-t minden gyógyszerárban kapni.

Minden nő szeret

hatalmának vagyis szépségének fenntartására áldozni és helyesen teszi, hiszen azért nő, hogy szép legyen. Az elcsufító vörös orr, szeplő, májfolt, mitesszer, pattanás, ráncok, foltok, minden arctisztatlanság és bőrhány eltávolítása kötelessége a nőnek, vétek volna rút arccal élni, ha van megbízható tökéletes ártalmatlan szer, mely szépséget teremt. Általában a legjobban szeretik a Kriegner-féle szépítőszereket és pedig a

Kriegner-féle AKACIA-krém mely 2—3 nap alatt minden szépség-hianyot gyökeresen eltüntet, teljesen ártalmatlan, fehérít, üdít, simít, szépít, fiatalít. Ára 2 korona.

Kriegner-féle AKACIA-szappan kellemes illatu, tartós és üdítő hatása. Ára 1 korona.

Kriegner-féle AKACIA-puder védi a bőrt a nap és szél befolyása ellen. Egy doboz ára 1 korona.

Aki ezeket a kozmetikai szereket használja, annak esem kell vénüléstől tartania, szépségének hatalmát megtartja a legmagasabb korig. Kaphatók az összes gyógyszerárakban. Postai szétküldés utánvétellel.

Kriegner gyógyszerár Bpest, Kálvin-tér

— Világhírű Puch —

Verseny - kerékpár

kitűnő karban — strapára is használható — azonnal eladó. Rokus-utca 18.

Zongorák és Pianinók

csakis elsőrangú gyártmányok — Laubberger és Gloss, Cser Ferenc

továbbá Neuburger Adolf gyáraiból — kaphatók:

ifj. Wagner Antalnál
Baján,

a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett minden árfelemelés nélkül. 10 éves jótállás.

Géparisnya kötődébe egy
leány tanoncnak
 fizetéssel felvétetik.

Baja, Szt. Antal-utca 45. szám

Egy okleveles és ügyes
maszirozónő

privát házakhoz ajánlkozik.

Cím: Petőfi Sándor-u. 87.

Megfelelő iskolai képzettséggel bíró fiu

tanulóul

fizetéssel felvétetik

Nánay Jajos könyvtárgyomdájában
 Baja, Tóth Kálmán-tér.

Tanulót

megfelelő iskolai képzettséggel felvesz

ifj. Wagner Antal
 könyv- és papirkereskedő

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGAI

MINDENŐTT
KAPHATÓ.

Dasbeton oszlop

a legjobb és legolcsóbb **kerítés-oszlop** elpusztíthatatlan. Bármilyen méretben készül.

Terrenol

az egyedüli tűzálló asbest cement palla állandóan raktáron van.

Grünhut Miksa

Spitzer-féle tégla-, cementáru- és műkögyára
Baja.

NÁNAY LAJOS

■ KÖNYVNYOMDÁJA ■

BAJA GRÓF
ZICHY
BÓDOG-TÉR

■ ELVALLAL MINDEN E SZAKMÁBA VÁGÓ MUNKÁT CSINOS KIVITELBEN JUTANYOS ÁRBAN.

Hirdetések jutányosan vétetnek fel.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMA

Allein echter Balsam aus der Schwabacher Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Ragusa - Dalmatien.

Utólérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknel, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést, Torokgyuladást, rekedséget és gégebajokat megszüntet, valamint lázt, különösen jóhatású gyomor- göros és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvagygyerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbűznel, valamint az összes száj- és fogbetegségek, büffögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő bűzt. Jó hatású pantiikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: THIERRY A. Órangyal-gyógytárának PREGRADA, Rohitsch mellett.

12 kis, v 6 dupla, v 1 nagy speciallveg 5-60 korona. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árenzedmény.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolla-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyerekkágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlőkeményítés ellen. Orbánc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszu, fekélyek, ütés, szurás, lövés, vágás vagy zuzodás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, seret tüske stb., kinövések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körömgtyülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknel előforduló fölfekvészeknél, vérkeleseknel, fülfolysánál, valamint kipállás esetén csecsemőknel stb. jó hatású.

2 tégely ára K 3.60 a pénz előzetes beküldése vagy utáevét mellett kapható. Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerertárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utódai, Radanovits Testv. drogueriákban. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertárából PREGRADA (Rohitsch-Sauerbrunn mellett)

